

## UMOWA

**między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Austrii o wzajemnych stosunkach w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz o dokumentach,**

podpisana w Wiedniu dnia 11 grudnia 1963 r.

**W imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej**

**RADA PAŃSTWA  
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 11 grudnia 1963 roku podpisane zostały w Wiedniu Umowa między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Austrii o wzajemnych stosunkach w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz o dokumentach, jak również Protokół końcowy, w następującym brzmieniu dosłownym:

## UMOWA

**między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Austrii  
o wzajemnych stosunkach w sprawach z zakresu prawa  
cywilnego oraz o dokumentach.**

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związkowy Prezydent Republik Austrii postanowili zawrzeć Umowę o wzajemnych stosunkach w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz o dokumentach i w tym celu wyznaczyli swych Pełnomocników:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej —

Karola Kuryłuka, ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego w Austrii

Kazimierza Zawadzkiego, wiceministra sprawiedliwości

Związkowy Prezydent Republiki Austrii —  
dra Brunona Kreisky'ego, związkowego ministra  
spraw zagranicznych  
dra Christiana Brode, związkowego ministra  
sprawiedliwości

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

## Rozdział pierwszy

## Artykuł 6

## POSTANOWIENIA OGÓLNE

## Treść i forma wniosków

## Artykuł 1

## Swobodny dostęp do sądów

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony swobodny dostęp do sądów i mogą występować przed nimi na tych samych warunkach, co obywatele tej Strony.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się odpowiednio do osób prawnych, ze spółkami handlowymi włącznie, posiadających siedzibę na obszarze jednej z Umawiających się Stron.

## Artykuł 2

## Język korespondencji

W sprawach uregulowanych w niniejszej Umowie sądy i organy administracji Umawiających się Stron mogą we wzajemnej korespondencji posługiwać się językiem Umawiającej się Strony, do której należą. Dołączanie tłumaczeń do przesyłanych załączników nie jest wymagane, chyba że niniejsza Umowa stanowi inaczej.

## Artykuł 3

## Tryb porozumiewania się sądów

Sądy Umawiających się Stron porozumiewają się ze sobą za pośrednictwem Ministerstwa Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związkowego Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Austrii, chyba że niniejsza Umowa stanowi inaczej.

## Artykuł 4

## Szczególne organy wymiaru sprawiedliwości i organy administracji

1. Postanowienia niniejszej Umowy dotyczące sądów stosuje się odpowiednio do państwowych biur notarialnych i komorników sądowych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

2. Postanowienia artykułów 31—35 stosuje się odpowiednio do organów administracji Umawiających się Stron, jeżeli organy te są właściwe w sprawach opieki.

## Rozdział drugi

## OBRÓT PRAWNY

## Artykuł 5

## Zakres obrotu prawnego

Sądy Umawiających się Stron na wniosek udzielają sobie pomocy prawnej i dokonują doręczeń w sprawach cywilnych spornych, łącznie z egzekucyjnymi, oraz w sprawach niespornych.

1. Wnioski w sprawach obrotu prawnego powinny wymieniać strony, ich zawód i miejsce zamieszkania lub pobytu, nazwiska i adresy ich przedstawicieli, określać przedmiot sprawy oraz zawierać zwięzłe informacje o treści żądanej czynności. Wnioski te powinny być opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową.

2. We wniosku o udzielenie pomocy prawnej należy ponadto określić okoliczności podlegające stwierdzeniu, a w razie potrzeby wskazać również pytania, które należy zadać osobie mającej być przesłuchaną.

3. Wniosek o doręczenie powinien oprócz danych określonych w ustępie 1 zawierać adres odbiorcy i oznaczenie pisma, które ma być doręczone.

## Artykuł 7

## Załatwianie wniosków

1. Wnioski w sprawach obrotu prawnego załatwia się zgodnie z prawem wezwanej Umawiającej się Strony. Należy jednakże uwzględnić wniosek o zastosowanie określonego przepisu prawnego wzywającej Umawiającej się Strony, jeżeli nie naruszy to podstawowych zasad prawa Strony wezwanej.

2. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, przy wykonywaniu wniosków stosuje się takie same środki przymusu, jak przy załatwianiu wniosków pochodzących od sądów własnych.

3. Jeżeli sąd wezwany okaże się niewłaściwy, przekazuje wniosek sądowi właściwemu i zawiadamia o tym sąd wzywający. Zawiadomienie przesyła się bezpośrednio pocztą.

4. Jeżeli adres osoby, która ma być przesłuchana lub której ma być doręczone pismo, okaże się nieściśły lub błędny, wówczas sąd wezwany powinien w miarę możliwości ustalić adres właściwy.

5. Na wniosek sądu wzywającego sąd wezwany zawiadamia w stosownym czasie sąd wzywający lub strony o terminie i miejscu dokonania żądanej czynności. Zawiadomienie przesyła się bezpośrednio listem poleconym.

6. W przypadku niemożności załatwienia wniosku zwraca się akta zawiadamiając o przyczynach, z powodu których załatwienie wniosku było niewykonalne lub z powodu których odmówiono załatwienia.

## Artykuł 8

## Szczególne postanowienia o doręczeniach

1. Postanowienia artykułu 7 ustęp 2 stosuje się do doręczeń, jeżeli do pisma, które ma być doręczone, dołączono tłumaczenie. Powinno być ono uwierzytelnione przez tłumacza urzędowo ustanowionego na obszarze jednej z Umawiających się Stron albo przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny jednej ze Stron.

2. W przypadku gdy nie dołączono tłumaczenia określonego w ustępie 1, pismo doręcza się tylko wówczas, jeżeli odbiorca przyjmie je dobrowolnie.

**Artykuł 9****Dowód doręczenia**

Jako dowód doręczenia służy potwierdzenie odbioru opatrzone podpisem odbiorcy i datą albo zaświadczenie sądu wezwanego, stwierdzające sposób i czas doręczenia.

**Artykuł 10****Ochrona osób wezwanych**

1. Osoba, bez względu na posiadane obywatelstwo, która otrzyma na obszarze jednej Umawiającej się Strony wezwanie do stawienia się przed sądem drugiej Umawiającej się Strony i do wezwania tego się zastosuje, nie może być na obszarze tej Strony ścigana, pozbawiona wolności ani poddana innym ograniczeniom wolności osobistej z powodu czynu dokonanego przed przybyciem na ten obszar lub z innej powstałej do tego czasu przyczyny.

2. Osoba określona w ustępie 1 traci jednak ochronę, jeżeli po oznajmieniu przez sąd, że jej obecność nie jest już potrzebna, pozostanie na obszarze Umawiającej się Strony, przed której sąd była wezwana, chociaż przez okres piętnastu dni miała możność opuszczenia tego obszaru albo jeżeli po jego opuszczeniu tam powróci.

**Artykuł 11****Koszty załatwiania wniosków**

1. Koszty powstałe w związku z załatwianiem wniosków, łącznie z należnościami biegłych, ponosi wezwana Umawiająca się Strona.

2. Sąd wezwany zawiadamia sąd wzywający o rodzaju i wysokości powstałych kosztów.

**Artykuł 12****Odmowa załatwienia wniosku**

Załatwienia wniosku można odmówić, jeżeli jego wykonanie mogłoby zagrozić suwerenności, bezpieczeństwu lub porządkowi publicznemu wezwanej Umawiającej się Strony.

**Artykuł 13****Przesłuchiwanie i doręczenia przez przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne**

Sądy jednej Umawiającej się Strony mogą na obszarze drugiej Umawiającej się Strony przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urzędy konsularne przesłuchiwać oraz doręczać pisma osobom nie posiadającym obywatelstwa Umawiającej się Strony, na której obszarze ma być dokonane przesłuchanie lub doręczenie, ani obywatelstwa państwa trzeciego. Nie można przy tym stosować ani grozić zastosowaniem środków przymusu.

**Rozdział trzeci****ZWOLNIENIE OD ZABEZPIECZENIA KOSZTÓW PROCESU I WYKONYWANIE ORZECZEN O KOSZTACH****Artykuł 14****Zwolnienie od zabezpieczenia kosztów procesu**

1. Na obywateli jednej Umawiającej się Strony, występujących przed sądem drugiej Umawiającej się Strony w charakterze powodów, interwenientów lub wnioskodawców, nie można nakładać obowiązku zabezpieczenia kosztów procesu tylko z tego powodu, że są cudzoziemcami albo że nie posiadają na obszarze tej Strony miejsca zamieszkania ani pobytu — jeżeli posiadają miejsce zamieszkania lub stałego pobytu na obszarze jednej z Umawiających się Stron.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się odpowiednio do osób prawnych, ze spółkami handlowymi włącznie, posiadających siedzibę na obszarze jednej z Umawiających się Stron.

**Artykuł 15****Wykonywanie orzeczeń o kosztach**

1. Jeżeli zgodnie z postanowieniami artykułu 14 albo na podstawie przepisów obowiązujących na obszarze Umawiającej się Strony, przed której sądem toczyło się postępowanie, strona zostanie zwolniona od obowiązku zabezpieczenia kosztów procesu, a następnie prawomocnym i podlegającym wykonaniu orzeczeniem będzie na nią nałożony obowiązek zapłaty tych kosztów, wówczas na wniosek orzeczenie to zostanie wykonane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

2. Kosztami procesu w rozumieniu ustępu 1 są również koszty poświadczenia prawomocności i stwierdzenia wykonalności orzeczenia oraz wymaganych tłumaczeń i uwierzytelnień. Koszty te ustala na wniosek sąd, który orzeka o wykonaniu.

3. Orzeczeniami w rozumieniu ustępu 1 są również później wydane rozstrzygnięcia o kosztach.

**Artykuł 16****Wnioski o wykonanie orzeczeń o kosztach**

Strona, której przysądzone koszty, może złożyć wymieniony w artykule 15 ustępy 1 i 3 wniosek o wykonanie orzeczenia o kosztach, wydanego przez sąd jednej Umawiającej się Strony:

a) bezpośrednio we właściwym sądzie drugiej Umawiającej się Strony, według jej przepisów postępowania i w jej języku lub

b) w sądzie, który orzekał w pierwszej instancji, z prośbą o przekazanie właściwemu sądowi drugiej Umawiającej się Strony.

**Artykuł 17****Postępowanie w sprawie wykonania orzeczeń o kosztach**

1. Na podstawie wymienionych w artykule 15 ustępy 1 i 3 orzeczeń o kosztach, wydanych przez sądy Polskiej

Rzeczypospolitej Ludowej, udziela się na obszarze Republiki Austrii zezwolenia, na egzekucję; takie orzeczenia o kosztach, wydane przez sądy Republiki Austrii stanowią na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej tytuł wykonawczy po opatrzeniu ich klauzulą wykonalności. Na obszarze Republiki Austrii wnioski o egzekucję i jego rozstrzygnięcie, na obszarze zaś Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności, są wolne od opłat.

#### 2. Wnioskodawca powinien przedłożyć:

a) wypis orzeczenia; dołączanie uzasadnienia nie jest wymagane,

b) poświadczenie prawomocności i stwierdzenie wykonalności orzeczenia oraz

c) tłumaczenie sentencji orzeczenia oraz poświadczenia i stwierdzenia określonych w punkcie b), jak również — w przypadku przewidzianym w artykule 16 punkt b) — tłumaczenie wniosku o wykonanie orzeczenia o kosztach; tłumaczenia te powinny być uwierzytelnione zgodnie z postanowieniami artykułu 8 ustęp 1.

### Rozdział czwarty

#### ZWOLNIENIE OD KOSZTÓW SĄDOWYCH I INNE UŁATWIENIA (PRAWO UBOGICH), TERMIN DO UISZCZENIA OPŁAT SĄDOWYCH I DO POPRAWIENIA LUB UZUPEŁNIENIA PISM

##### Artykuł 18

#### Zakres i warunki ułatwień

1. Obywatelom jednej Umawiającej się Strony przysługują na obszarze drugiej Umawiającej się Strony zwolnienie od kosztów sądowych i inne ułatwienia w sprawach cywilnych spornych łącznie z egzekucyjnymi i w sprawach niespornych, na tych samych warunkach i w tym samym zakresie co obywatelom tej Strony w przypadku, gdy nie posiadają oni środków na prowadzenie postępowania (prawo ubogich).

2. Ułatwienia określone w ustępie 1, które przysługują stronie w postępowaniu na obszarze jednej Umawiającej się Strony, rozciągają się również na udzielanie pomocy prawnej i dokonywanie doręczeń w danej sprawie na obszarze drugiej Umawiającej się Strony oraz na postępowanie w sprawach o uznanie lub wykonanie orzeczeń uregulowane w rozdziałach trzecim i siódmym, o ile takie rozciągnięcie jest przewidziane przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie ma być uznane lub wykonane; postanowienie to stosuje się odpowiednio do wykonywania ugód.

##### Artykuł 19

#### Zaświadczenia dla uzyskania ułatwień

1. Zaświadczenia dla uzyskania ułatwień określonych w artykule 18 ustęp 1 wydają organy właściwe ze względu na miejsce stałego pobytu wnioskodawcy na obszarze jednej z Umawiających się Stron.

2. Jeżeli wnioskodawca nie posiada na obszarze żadnej z Umawiających się Stron miejsca stałego pobytu, zaświadczenie może wydać przedstawicielstwo dyplomatyczne

lub urząd konsularny Umawiającej się Strony, której obywatelem jest wnioskodawca. Postanowienie to nie wyłącza przyznania ułatwień określonych w artykule 18 ustęp 1 na podstawie zaświadczenia wydanego przez organ państwa, na którego obszarze wnioskodawca posiada miejsce stałego pobytu.

3. Organ właściwy do wydania zaświadczenia określonego w ustępie 1 może zwrócić się do organów drugiej Umawiającej się Strony o wyjaśnienia co do zarobków i stosunków majątkowych wnioskodawcy.

##### Artykuł 20

#### Sprawdzanie zaświadczeń

Sąd, który ma rozstrzygnąć wnioski o przyznanie ułatwień określonych w artykule 18 ustęp 1, zachowuje w granicach swej właściwości prawo sprawdzenia przedłożonych mu zaświadczeń i wyjaśnień.

##### Artykuł 21

#### Składanie wniosków do protokołu

1. Jeżeli obywatel jednej z Umawiających się Stron, posiadający miejsce zamieszkania lub stałego pobytu na obszarze którejkolwiek ze Stron, pragnie korzystać przed sądem drugiej Umawiającej się Strony z ułatwień określonych w artykule 18 ustęp 1, może złożyć odpowiedni wniosek do protokołu w sądzie właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania lub stałego pobytu.

2. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie wymienione w artykule 19 i w miarę potrzeby informacje o stanie faktycznym sprawy.

3. Do wniosku oraz do załączników wymienionych w ustępie 2 należy dołączyć tłumaczenia uwierzytelnione zgodnie z postanowieniami artykułu 8 ustęp 1.

4. Sąd właściwy do rozpoznania wniosku w przypadku jego uwzględnienia ustanawia z urzędu zastępcę dla wnioskodawcy, a mianowicie na obszarze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej — adwokata, na obszarze zaś Republiki Austrii w sprawie, w której zastępstwo przez adwokata jest nakazane przez prawo — adwokata, w innych przypadkach — zastępcę ubogich z urzędu.

##### Artykuł 22

#### Termin do uiszczenia opłat sądowych i do poprawienia lub uzupełnienia pism

Jeżeli według prawa jednej z Umawiających się Stron wszczęcie postępowania w pierwszej lub wyższej instancji uzależnione jest od uiszczenia opłat sądowych, a sąd określa termin do uiszczenia tych opłat stronie posiadającej miejsce zamieszkania lub pobytu albo siedzibę na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas termin ten nie może być krótszy niż jeden miesiąc. Ten sam minimalny termin stosuje się w przypadku, gdy sąd żąda poprawienia lub uzupełnienia pism od strony posiadającej miejsce zamieszkania lub pobytu albo siedzibę na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

## Rozdział piąty

SPRAWY Z ZAKRESU PRAWA OSOBOWEGO  
I RODZINNEGO ORAZ ZWIĄZANE Z NIMI ROSZCZENIA  
MAJĄTKOWE

## Artykuł 23

**Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych**

1. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osób fizycznych ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelami są te osoby.

2. Zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych osób prawnych, ze spółkami handlowymi włącznie, ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze znajduje się ich siedziba.

## Artykuł 24

**Zawarcie małżeństwa**

Przesłanki zawarcia małżeństwa na obszarze jednej Umawiającej się Strony przez obywatela drugiej Umawiającej się Strony ocenia się według prawa tej Strony.

2. Forma małżeństwa podlega prawu Umawiającej się Strony, na której obszarze małżeństwo zostaje zawarte, gdy choć jedna z osób zawierających małżeństwo jest obywatelem którejkolwiek z Umawiających się Stron.

## Artykuł 25

**Osobiste i majątkowe stosunki prawne między małżonkami**

1. Osobiste i majątkowe stosunki prawne między małżonkami, będącymi obywatelami tej samej Umawiającej się Strony, ocenia się według prawa tej Strony.

2. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, wówczas stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze małżonkowie posiadają miejsce stałego pobytu lub — w braku takiego miejsca — posiadali je ostatnio.

## Artykuł 26

**Majątkowe umowy małżeńskie**

1. Dopuszczalność rodzaju i treści oraz skutki majątkowych umów małżeńskich ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili zawarcia umowy.

2. Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, rodzaj i treść majątkowej umowy małżeńskiej są dopuszczalne, gdy odpowiadają prawu jednej z Umawiających się Stron, obowiązującemu w chwili zawarcia umowy. Według prawa Umawiającej się Strony, które małżonkowie przyjęli za podstawę przy zawieraniu umowy, ocenia się również jej skutki.

3. Majątkowa umowa małżeńska jest ważna co do formy, jeżeli forma ta odpowiada prawu jednej z Umawiających się Stron lub prawu miejsca zawarcia umowy.

## Artykuł 27

**Istnienie, nieistnienie, nieważność i uchylenie małżeństwa**

Dla ustalenia istnienia i nieistnienia oraz dla unieważnienia i uchylenia (Aufhebung) małżeństwa właściwe jest prawo określone w artykule 24 ustęp 1, jeżeli zaś chodzi o ocenę formy zawarcia małżeństwa — prawo określone w artykule 24 ustęp 2.

## Artykuł 28

**Rozwód**

1. Dla orzeczenia rozwodu właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelami są małżonkowie w chwili wniesienia pozwu.

2. Jeżeli w chwili wniesienia pozwu jeden z małżonków jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze małżonkowie posiadają miejsce stałego pobytu lub — w braku takiego miejsca — posiadali je ostatnio.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 nie naruszają prawa jednej z Umawiających się Stron, zgodnie z którym orzeczenie rozwodu dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy przyczyna rozwodu przewidziana jest również przez prawo tej Strony.

## Artykuł 29

**Stosunki prawne między rodzicami a dziećmi**

1. Pochodzenie dziecka z małżeństwa ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelstwo posiadali małżonkowie lub byli małżonkowie w czasie urodzenia się dziecka. Jeżeli w tym czasie nie byli oni obywatelami tej samej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelstwo posiadali ostatnio.

2. Stosunki prawne między rodzicami a dzieckiem pochodzącym z małżeństwa ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelstwo posiadają rodzice. Prawo to stosuje się również, gdy jedno z rodziców utraciło to obywatelstwo, a drugie z rodziców oraz dziecko obywatelstwo to posiadają. Jeżeli rodzice nigdy nie byli obywatelami tej samej Umawiającej się Strony, wówczas do roszczeń dziecka o utrzymanie stosuje się prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze dziecko posiada miejsce stałego pobytu.

3. Dla ustalenia pochodzenia dziecka pozamałżeńskie właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelstwo posiadała matka w czasie urodzenia się dziecka.

4. Stosunki prawne między rodzicami a dzieckiem pozamałżeńskim ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelstwo posiadają matka i dziecko. Jeżeli matka utraciła to obywatelstwo, a dziecko je posiada, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest dziecko.

## Artykuł 30

**Przysposobienie**

1. Dla przysposobienia właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem jest przysposabiający.

Jeżeli przysposobienia dziecka dokonują małżonkowie, z których jeden jest obywatelem jednej, drugi zaś obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, właściwe jest prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze przysposobienie następuje.

2. Jeżeli zgodnie z postanowieniami ustępu 1 właściwe jest prawo jednej Umawiającej się Strony, zaś dziecko przysposabiane jest obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, wówczas przysposobienie nie jest skuteczne, gdy nie została udzielona wymagana przez prawo tej Strony zgoda dziecka, osoby trzeciej lub właściwego organu.

3. Do rozwiązania przysposobienia stosuje się odpowiednio postanowienia ustępów 1 i 2.

#### Artykuł 31

##### Prowadzenie opieki w Państwie stałego pobytu

1. Jeżeli małoletni obywatel jednej Umawiającej się Strony posiada miejsce stałego pobytu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas sądy tej Strony są właściwe, z zastrzeżeniem postanowień artykułów 32 i 34, do zastosowania zgodnie z prawem tej Strony środków w celu ochrony osoby małoletniego lub jego mienia.

2. Sądy określone w ustępie 1 powinny zawiadomić o zastosowanych środkach przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny Umawiającej się Strony, której obywatelem jest małoletni.

#### Artykuł 32

##### Prowadzenie opieki w Państwie ojczystym

1. Jeżeli małoletni jest obywatelem jednej Umawiającej się Strony i posiada miejsce stałego pobytu na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas sądy Umawiającej się Strony, której jest on obywatelem, mogą zgodnie z prawem tej Strony stosować środki w celu ochrony osoby małoletniego lub jego mienia, zawiadamiając o tym sądy drugiej Umawiającej się Strony.

2. Środki zastosowane przez sądy Umawiającej się Strony, której obywatelem jest małoletni, wstępują w miejsce środków zastosowanych przez sądy drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli zostały one podjęte.

#### Artykuł 33

##### Zmiana miejsca stałego pobytu małoletniego

1. Jeżeli małoletni obywatel jednej z Umawiających się Stron przeniesie miejsce stałego pobytu z obszaru jednej na obszar drugiej Umawiającej się Strony, wówczas środki dla ochrony osoby małoletniego lub jego mienia, zastosowane przez sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze posiadał on uprzednio miejsce stałego pobytu, pozostają w mocy, dopóki sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze małoletni posiada nowe miejsce stałego pobytu, nie zastąpią ich innymi środkami, zawiadamiając o tym sądy drugiej Umawiającej się Strony. O przeniesieniu miejsca stałego pobytu małoletniego sąd, który prowadził dotychczas opiekę, zawiadamia niezwłocznie sąd właściwy ze względu na miejsce jego nowego stałego pobytu.

2. W przypadku przeniesienia miejsca stałego pobytu małoletniego z obszaru Umawiającej się Strony, której jest

on obywatelem, na obszar drugiej Umawiającej się Strony, stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 32.

#### Artykuł 34

##### Środki opieki stosowane w przypadkach niecierpiących zwłoki

1. Sądy jednej Umawiającej się Strony, na której obszarze zatrzymał się małoletni obywatel drugiej Umawiającej się Strony lub znajduje się jego mienie, powinny w przypadkach niecierpiących zwłoki zastosować odpowiednie środki tymczasowe, a w razie nieodzownej konieczności również inne środki. Sąd, który zastosował lub zamierza zastosować taki środek, powinien niezwłocznie zawiadomić o tym przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony.

2. Środki tymczasowe zastosowane zgodnie z postanowieniami ustępu 1 tracą moc, jeżeli sądy właściwe zgodnie z postanowieniami artykułów 31, 32 lub 33 zastąpią je innymi środkami, zawiadamiając o tym sądy drugiej Umawiającej się Strony.

#### Artykuł 35

##### Powierzenie przeprowadzenia zarządzonych środków

Sądy jednej Umawiającej się Strony, właściwe do prowadzenia opieki, mogą powierzyć sądom drugiej Umawiającej się Strony za ich zgodą przeprowadzenie poszczególnych zarządzonych przez siebie środków.

## Rozdział szósty

### SPRAWY SPADKOWE

#### Artykuł 36

##### Zasada zrównania

1. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą zgodnie z prawem tej Strony lub prawem drugiej Umawiającej się Strony rozporządzać mieniem, które posiadają na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, w drodze rozporządzenia ostatniej woli, umowy o dziedziczenie lub darowizny na wypadek śmierci.

2. Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą nabywać na obszarze drugiej Umawiającej się Strony prawa majątkowe na podstawie rozporządzenia ostatniej woli, umowy o dziedziczenie, dziedziczenia ustawowego, prawa do zachowku lub darowizny na wypadek śmierci na tych samych warunkach i w tym samym zakresie co obywatele tej Umawiającej się Strony.

#### Artykuł 37

##### Zdolność do testowania i dopuszczalność rozporządzeń ostatniej woli

Zdolność obywatela jednej z Umawiających się Stron do dokonania lub odwołania rozporządzenia ostatniej woli oraz dopuszczalność rodzaju i treści takiego rozporządzenia ocenia się według prawa Umawiającej się Strony, której obywatelem był składający oświadczenie w chwili dokonania lub odwołania rozporządzenia. Według tego prawa ocenia się również wady oświadczeń woli.

**Artykuł 38****Forma rozporządzeń ostatniej woli**

1. Rozporządzenie ostatniej woli dokonane przez obywatela jednej z Umawiających się Stron lub na rzecz obywatela jednej z Umawiających się Stron jest ważne co do formy, jeżeli forma ta odpowiada prawu:

a) państwa, którego obywatelem był spadkodawca w chwili dokonania rozporządzenia lub w chwili śmierci, albo

b) miejsca, w którym spadkodawca zamieszkiwał w chwili dokonania rozporządzenia lub w chwili śmierci, przy czym kwestię zamieszkiwania przez niego w określonym miejscu ocenia się według prawa miejscowego, albo

c) miejsca dokonania rozporządzenia.

2. Rozporządzenie ostatniej woli w rozumieniu ustępu 1 oznacza także odwołanie wcześniejszego rozporządzenia. Odwołanie jest ważne co do formy również w przypadku, gdy forma ta odpowiada prawu, według którego odwołane rozporządzenie ostatniej woli było ważne stosownie do postanowień ustępu 1.

**Artykuł 39****Mienie nieruchomości**

1. Do prowadzenia postępowania spadkowego w sprawach nieruchomości właściwe są sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze mienie to jest położone.

2. W odniesieniu do mienia określonego w ustępie 1 prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci, rozstrzyga o tym, jakie osoby powołane są jako ustawowi spadkobiercy, jakie części spadku im przypadają oraz czy należy się zachówek i w jakiej wysokości.

**Artykuł 40****Mienie ruchome**

1. Postępowanie spadkowe w sprawach ruchomości znajdujących się na obszarach Umawiających się Stron należy do właściwości sądów Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci.

2. Postępowanie należy jednak do właściwości sądów Umawiającej się Strony, na której obszarze spadkodawca posiadał ostatnio miejsce zamieszkania, jeżeli:

a) spadkobierca, spadkobierca konieczny lub zapisobierca, posiadający miejsce zamieszkania na obszarze tej samej Umawiającej się Strony co spadkodawca w chwili śmierci albo w państwie trzecim, zgłosi w ciągu sześciu miesięcy od śmierci spadkodawcy wniosek o przeprowadzenie postępowania na obszarze tej Umawiającej się Strony i

b) żaden ze spadkobierców, spadkobierców koniecznych lub zapisobierców nie sprzeciwi się w ciągu sześciu miesięcy od należytego zawiadomienia ich przez sąd prowadzeniu postępowania na obszarze tej Umawiającej się Strony.

3. Sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze spadkodawca posiadał ostatnio miejsce zamieszkania, są właściwe do prowadzenia postępowania również wówczas, gdy każda z Umawiających się Stron uważa, że spadkodawca w chwili śmierci był jej obywatelem.

4. W przypadku określonym w ustępie 2 prawo Umawiającej się Strony, której obywatelem był spadkodawca w chwili śmierci, rozstrzyga o tym, jakie osoby powołane

są jako ustawowi spadkobiercy, jakie części spadku im przypadają oraz czy należy się zachówek i w jakiej wysokości.

**Artykuł 41****Spory spadkowe**

1. Sądy Umawiającej się Strony, które zgodnie z postanowieniami artykułu 39 ustęp 1 lub artykułu 40 ustępy 1—3 są właściwe do prowadzenia postępowania, rozstrzygają o spornych roszczeniach dotyczących spadku, zachowku i zapisu w odniesieniu do spuścizny po obywatelu jednej z Umawiających się Stron, jeżeli spór został wszczęty przed zakończeniem postępowania spadkowego.

2. Do sporów spadkowych określonych w ustępie 1 stosuje się postanowienia artykułu 39 ustęp 2 i artykułu 40 ustęp 4 o prawie właściwym.

**Artykuł 42****Zawiadamianie o spadkach**

1. Sąd zajmujący się spadkiem po obywatelu drugiej Umawiającej się Strony powinien przekazać przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub właściwemu urzędowi konsularnemu tej Umawiającej się Strony następujące dane, jeżeli je posiada:

a) imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, zawód oraz ostatnie miejsce zamieszkania zmarłego;

b) chwilę i miejsce jego śmierci;

c) skład i wartość mienia spadkowego;

d) imiona i nazwiska, adresy oraz obywatelstwo spadkobierców, spadkobierców koniecznych i zapisobierców;

e) istnienie rozporządzeń ostatniej woli, jeżeli artykuł 43 nie stanowi inaczej.

2. Jeżeli spadkodawca nie był obywatelem drugiej Umawiającej się Strony, lecz obywatel tej Strony wchodzi w rachubę jako spadkobierca, spadkobierca konieczny lub zapisobierca, sąd powinien zawiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny tej Strony o jego imieniu, nazwisku i adresie.

**Artykuł 43****Zawiadamianie o otwarciu i ogłoszeniu rozporządzeń ostatniej woli**

1. Jeżeli sąd jednej Umawiającej się Strony dokona otwarcia i ogłoszenia rozporządzenia ostatniej woli obywatela drugiej Umawiającej się Strony, powinien przestać przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub właściwemu urzędowi konsularnemu tej Umawiającej się Strony uwierzytelnione odpisy rozporządzenia oraz protokołu o jego otwarciu i ogłoszeniu.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się odpowiednio do sporządzonych w toku postępowania spadkowego protokołów przesłuchania świadków usznego rozporządzenia ostatniej woli.

**Artykuł 44****Zabezpieczenie mienia spadkowego**

1. Sądy jednej Umawiającej się Strony wydają według obowiązującego je prawa w stosunku do znajdującego się na obszarze tej Strony mienia spadkowego po obywatelu

drugiej Umawiającej się Strony zarządzenia niezbędne dla zabezpieczenia i celowego zarządzania tym mieniem oraz dla uniknięcia jego uszczuplenia lub grożącego mu uszczerbku. Na wniosek organów drugiej Umawiającej się Strony należy zastosować przy tym szczególną formę, jeżeli nie naruszy to podstawowych zasad prawa wezwanej Umawiającej się Strony.

2. Sądy jednej Umawiającej się Strony stosują odpowiednio przepisy ustępu 1 w przypadku, gdy obywatel drugiej Umawiającej się Strony wchodzi w rachubę jako spadkobierca, spadkobierca konieczny lub zapisobierca.

3. Środki zarządzone stosownie do postanowień ustępów 1 lub 2 podlegają uchyleniu przez sąd, który je zastosował, jeżeli zwróci się o to sąd właściwy do rozstrzygnięcia o zabezpieczonym roszczeniu.

4. Sądy powinny zawiadomić przedstawicielstwo dyplomatyczne lub właściwy urząd konsularny drugiej Umawiającej się Strony o zastosowaniu środków przewidzianych w ustępach 1 i 2 oraz w miarę możliwości o zamiarze zastosowania ich.

#### Artykuł 45

##### Wydanie mienia spadkowego

1. Niezwłocznie po zakończeniu postępowania spadkowego sądy jednej Umawiającej się Strony wydają ruchome mienie spadkowe spadkobiercy będącemu obywatelem drugiej Umawiającej się Strony również wówczas, gdy przebywa on na obszarze tej Umawiającej się Strony lub w państwie trzecim.

2. Jeżeli sąd jednej Umawiającej się Strony ma przeprowadzić postępowanie spadkowe w sprawie mienia ruchomego, lecz mienie to znajduje się na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, wówczas sądy tej Strony wydają to mienie właściwemu sądowi lub wskazanej przez niego osobie.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 stosuje się odpowiednio do kwot pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży mienia spadkowego oraz do roszczeń spadkobierców koniecznych i zapisobierców.

4. Przed wydaniem mienia przewidzianym w ustępach 1—3 należy zastosować przepisy prawne Umawiającej się Strony, na której obszarze mienie to się znajduje, o zabezpieczeniu roszczeń spadkobierców, spadkobierców koniecznych, zapisobierców oraz wierzycieli prawa prywatnego i publicznego. Wydanie nie może naruszać przepisów o wywozie przedmiotów i przepisów dewizowych.

#### Artykuł 46

##### Mienie spadkowe po podróżnych

Jeżeli obywatel jednej Umawiającej się Strony nie posiadający na obszarze drugiej Umawiającej się Strony miejsca zamieszkania umrze tam w czasie podróży lub przejściowego pobytu, organy tej Strony powinny wydać przedmioty, które zmarły posiadał, przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub właściwemu urzędowi konsularnemu, o ile zezwalają na to przepisy publiczno-prawne, w szczególności przepisy o wywozie przedmiotów i przepisy dewizowe. Przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny powinny poczynić starania o uregulowanie długów zmarłego, zaciągniętych w czasie podróży lub przejściowego pobytu, w granicach wartości przekazanych przedmiotów.

#### Artykuł 47

##### Uprawnienia przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych do zastępowania osób nieobecnych

Przedstawicielstwa dyplomatyczne i właściwe urzędy konsularne Umawiających się Stron są uprawnione do zastępowania obywateli swych Państw przed organami drugiej Umawiającej się Strony w sprawach spadkowych spornych i niespornych, jeżeli obywatele ci są nieobecni i nie ustanowili pełnomocników, jak również do przyjmowania mienia spadkowego podlegającego wydaniu stosownie do postanowień artykułu 45. Nie narusza to przepisów o obowiązkowym zastępstwie adwokackim przed sądem.

#### Rozdział siódmy

##### UZNAWANIE I WYKONYWANIE ORZECZEŃ SĄDOWYCH ORAZ UGÓD

#### Artykuł 48

##### Przesłanki uznania

1. Orzeczenia sądów jednej Umawiającej się Strony, wydane w sprawach spornych i niespornych uregulowanych w rozdziałach piątym i szóstym, są uznawane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli odpowiadają następującym przesłankom:

a) sądy Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie zostało wydane, były właściwe zgodnie z postanowieniami artykułu 31 ustęp 1, artykułu 32 ustęp 1, artykułów 33 i 39 ustęp 1, artykułu 40 ustępy 1—3 lub artykułu 41 ustęp 1 albo właściwość tych sądów dla celów uznania wynika z postanowień artykułów 49 lub 50;

b) orzeczenie stało się prawomocne;

c) prawa do obrony zostały zachowane, w szczególności strony były zgodnie z prawem zastąpione lub uznane za nie biorące udziału w postępowaniu; przesłanki tej nie uważa się za spełnioną, jeżeli w przypadku orzeczenia wydanego w nieobecności strony udowodni ona przed sądem, przed którym dochodzi uznania orzeczenia, że w rzeczywistości nie mogła powziąć wiadomości o postępowaniu w takim czasie, aby w nim uczestniczyć.

2. Uznania orzeczenia należy odmówić nawet w razie istnienia przesłanek określonych w ustępie 1,

a) jeżeli orzeczenie narusza podstawowe zasady prawa Umawiającej się Strony, na której obszarze dochodzi się jego uznania, lub

b) jeżeli na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie dochodzi się uznania orzeczenia, roszczenie będące przedmiotem tego orzeczenia zostało już rozstrzygnięte co do istoty, choćby jeszcze nieprawomocnie, w postępowaniu między tymi samymi stronami, lub

c) jeżeli na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie dochodzi się uznania orzeczenia, toczy się między tymi samymi stronami postępowanie o to samo roszczenie, a sąd ten rozpoczął rozpoznawanie sprawy wcześniej niż sąd drugiej Umawiającej się Strony, lub

d) jeżeli orzeczenie nie zostało oparte na przepisach prawa, które należało zastosować zgodnie z niniejszą Umową; postanowienie to nie stanowi jednak przeszkody do uznania, jeżeli wydanie takiego orzeczenia byłoby usprawiedliwione również w razie zastosowania prawa właściwego zgodnie z niniejszą Umową.

## Artykuł 49

**Właściwość w sprawach dotyczących praw stanu i zdolności do czynności prawnych**

W sprawach wymienionych w artykułach 23—25 i 27—30, dotyczących praw stanu lub zdolności do czynności prawnych, właściwe są sądy Umawiającej się Strony,

a) której obywatelstwo w chwili wszczęcia postępowania posiadała osoba lub jedna z osób, biorących udział w postępowaniu dotyczącym ich praw stanu lub zdolności do czynności prawnych, lub

b) na której obszarze w chwili wszczęcia postępowania osoba lub wszystkie osoby, biorące udział w postępowaniu dotyczącym ich praw stanu lub zdolności do czynności prawnych, miały miejsce zamieszkania lub stałego pobytu, o ile posiadały one obywatelstwo jednej z Umawiających się Stron lub nie posiadały żadnego obywatelstwa.

## Artykuł 50

**Właściwość w sprawach majątkowych**

1. W sprawach wymienionych w artykułach 25—29, o ile dotyczą one roszczeń majątkowych, właściwe są sądy Umawiającej się Strony,

a) której prawo należało w rozpoznanych sprawach zastosować zgodnie z postanowieniami artykułów 25—29 lub

b) na której obszarze pozwany posiadał w chwili wszczęcia postępowania miejsce zamieszkania bądź stałego pobytu, lub

c) których właściwości pozwany wyraźnie się poddał, lub

d) których właściwości pozwany poddał się przez to, że wdał się w spór co do istoty sprawy, nie podnosząc zarzutu niewłaściwości; podniesienie zarzutu niewłaściwości może również polegać tylko na zaprzeczeniu właściwości określonej w niniejszym artykule.

2. Właściwość określona w ustępie 1 punkty a) i b) nie obejmuje spraw dotyczących mienia nieruchomości, położonego na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie dochodzi się uznania orzeczenia.

## Artykuł 51

**Przesłanki wykonania**

Orzeczenia sądów jednej Umawiającej się Strony są wykonywane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli:

a) dotyczą spraw majątkowych wymienionych w rozdziale piątym albo spraw wymienionych w rozdziale szóstym,

b) podlegają uznaniu w myśl postanowień artykułów 48—50 oraz

c) są wykonalne na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie zostały wydane.

## Artykuł 52

**Wykonanie ugód**

1. Ugody zawarte przed sądami jednej z Umawiających się Stron w sprawach majątkowych wymienionych

w rozdziale piątym albo w sprawach wymienionych w rozdziale szóstym są wykonywane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli odpowiadają przesłankom przewidzianym w artykule 51, o ile przesłanki te mogą być zastosowane do ugód.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się odpowiednio do zawartych przed organami administracji ugód dotyczących świadczeń alimentacyjnych, jeżeli w myśl prawa obowiązującego na obszarze Umawiającej się Strony, gdzie ugody te zostały zawarte, posiadają one skuteczność ugód sądowych.

## Artykuł 53

**Wymagane dokumenty**

1. Strona, która na obszarze jednej Umawiającej się Strony powołuje się na orzeczenie, wydane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, w celu jego uznania lub wykonania, powinna przedłożyć:

a) wypis orzeczenia wraz z uzasadnieniem, jeżeli jest ono wymagane przez prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze orzeczenie zostało wydane; w przypadku gdy zgodnie z tym prawem uzasadnienie nie jest wymagane, należy przedłożyć odpowiednie zaświadczenie sądu, który wydał orzeczenie;

b) poświadczenie prawomocności orzeczenia i — jeżeli wniosek dotyczy wykonania — stwierdzenie wykonalności orzeczenia;

c) dowód, że stronie, która nie wzięła udziału w postępowaniu i przegrała proces, zostało doręczone wezwanie lub zarządzenie wszczynające to postępowanie; dowód ten należy przeprowadzić przez przedłożenie poświadczonego odpisu dowodu doręczenia albo zaświadczenia sądu o sposobie i czasie doręczenia; ponadto

d) uwierzytelnione zgodnie z postanowieniami artykułu 8 ustęp 1 tłumaczenie dokumentów wymienionych w punktach a) i b), a w odpowiednim przypadku — również dokumentu wymienionego w punkcie c).

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się odpowiednio w przypadku złożenia wniosku o wykonanie ugody.

## Artykuł 54

**Właściwość pomocnicza**

Postanowienia artykułu 31 ustęp 1, artykułu 32 ustęp 1, artykułów 33 i 39 ustęp 1, artykułu 40 ustępy 1—3 oraz artykułu 41 ustęp 1, w myśl których właściwe są sądy jednej z Umawiających się Stron, nie wyłączają właściwości sądów drugiej Umawiającej się Strony, w przypadku gdy postanowienia niniejszego rozdziału nie przewidują uznania lub wykonania orzeczenia albo gdy wniosek o uznanie lub wykonanie został prawomocnym orzeczeniem oddalony.

## Artykuł 55

**Postępowanie**

Postępowanie w sprawach o uznanie lub wykonanie orzeczeń sądowych oraz o wykonanie ugód określa prawo Umawiającej się Strony, na której obszarze dochodzi się uznania lub wykonania orzeczenia bądź wykonania ugody.

## Rozdział ósmy

## DOKUMENTY

## Artykuł 56

**Zwolnienie od uwierzytelnienia**

1. Dokumenty, sporządzone lub zaprotokołowane przez sądy lub organy administracji jednej Umawiającej się Strony w granicach ich właściwości, nie wymagają do użycia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony uwierzytelnienia przez nadrzędne organy ani przez przedstawicielstwa dyplomatyczne lub urzędy konsularne, jeżeli są opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również do dokumentów sporządzonych lub zaprotokołowanych na obszarze jednej z Umawiających się Stron przez osoby zaufania publicznego.

3. Dokumenty prywatne z podpisem uwierzytelnionym przez państwowe biuro notarialne w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, notariusza publicznego w Republice Austrii albo przez sąd lub inny właściwy organ jednej Umawiającej się Strony nie wymagają dalszego uwierzytelnienia do użycia na obszarze drugiej Umawiającej się Strony.

## Artykuł 57

**Wymiana dokumentów stanu cywilnego**

1. Jeżeli urząd stanu cywilnego jednej z Umawiających się Stron zarejestruje urodzenie, zawarcie małżeństwa lub zgon obywatela drugiej Umawiającej się Strony, wówczas przesyła się odpis aktu urodzenia, małżeństwa lub zgonu przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub właściwemu urzędowi konsularnemu tej Umawiającej się Strony bez pobierania opłat i kosztów.

2. Postanowienia ustępu 1 stosuje się również w przypadku zamieszczenia w akcie stanu cywilnego wzmianki marginesowej. Przesyła się wówczas odpis zupełny aktu.

3. Odpisy aktów zgonu przesyła się niezwłocznie, odpisy zaś pozostałych aktów — zbiorowo co kwartał.

## Artykuł 58

**Sporządzanie i przysyłanie dokumentów dotyczących stanu cywilnego na wniosek organu państwowego**

Dla celów urzędowych dokumenty dotyczące stanu cywilnego obywateli jednej z Umawiających się Stron, w szczególności odpisy i wyciągi z ksiąg stanu cywilnego, sporządza się i przesyła na wniosek, bez pobierania opłat i kosztów. Korespondencja w tych sprawach odbywa się bezpośrednio między Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkowym Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Republiki Austrii, w zakresie zaś dokumentów sądowych — między Ministerstwem Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Związkowym Ministerstwem Sprawiedliwości Republiki Austrii.

## Artykuł 59

**Sporządzanie i przysyłanie dokumentów dotyczących stanu cywilnego na wniosek strony**

Obywatele jednej Umawiającej się Strony mogą przysyłać bezpośrednio do urzędu stanu cywilnego lub innego właściwego organu drugiej Umawiającej się Strony wnioski o sporządzenie i nadesłanie dokumentów dotyczących stanu cywilnego. Dokumenty te przekazuje się przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu tej Umawiającej się Strony, który doręcza je wnioskodawcy za pobraniem należnych opłat i kosztów.

## Artykuł 60

**Świadczenia zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa**

Świadczenia zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa wydane przez organy jednej Umawiającej się Strony, nie wyłączając przedstawicielstwa dyplomatycznego i urzędów konsularnych, opatrzone podpisem i pieczęcią urzędową, nie wymagają do użycia przed organami drugiej Umawiającej się Strony poświadczenia właściwości organu, który je wystawił.

## Rozdział dziewiąty

## UDZIELANIE INFORMACJI O PRZEPISACH PRAWNYCH

## Artykuł 61

Ministerstwo Sprawiedliwości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związkowe Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Austrii udzielają sobie bezpośrednio na wniosek informacji o przepisach prawnych, które obowiązują lub obowiązywały na obszarze wezwanej Umawiającej się Strony.

## Rozdział dziesiąty

## POSTANOWIENIA KOŃCOWE

## Artykuł 62

Postanowienia niniejszej Umowy dotyczące uznawania i wykonywania orzeczeń sądowych oraz ugód stosują się jedynie do orzeczeń wydanych i ugód zawartych po wejściu w życie Umowy.

## Artykuł 63

1. Umowa niniejsza nie wyłącza uznawania i wykonywania na obszarze jednej Umawiającej się Strony, na podstawie obowiązujących tam przepisów prawnych, orzeczeń wydanych na obszarze drugiej Umawiającej się Strony, do których niniejsza Umowa nie ma zastosowania.

2. Postanowienie ustępu 1 stosuje się odpowiednio do wykonywania ugód.

## Artykuł 64

Umowa niniejsza nie narusza postanowień innych umów obowiązujących jedną lub obie Umawiające się Strony w chwili wejścia jej w życie.

## Artykuł 65

Umowa niniejsza wymaga ratyfikacji. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie.

## Artykuł 66

1. Umowa niniejsza wejdzie w życie po upływie 60 dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

2. Umowa niniejsza zawarta jest na okres pięciu lat, po czym pozostanie w mocy, jeżeli jedna z Umawiających się Stron nie zawiadomi drugiej Umawiającej się Strony na rok przed upływem tego pięcioletniego okresu o wypowiedzeniu Umowy.

3. W razie niewypowiedzenia niniejszej Umowy stosownie do postanowienia ustępu 2, pozostanie ona w mocy na czas nieokreślony, o ile jedna z Umawiających się Stron nie zawiadomi drugiej Umawiającej się Strony o wypowiedzeniu Umowy. W tym ostatnim przypadku pozostanie ona w mocy jeszcze przez rok po wypowiedzeniu.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron podpisali niniejszą Umowę i opatrzili ją pieczęciami.

Sporządzono w Wiedniu, dnia 11 grudnia 1963 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Z upoważnienia  
Rady Państwa  
Polskiej Rzeczypospolitej  
Ludowej  
*Karol Kuryluk*  
*Kazimierz Zawadzki*

Z upoważnienia  
Związkowego Prezydenta  
Republiki Austrii  
*Brunon Kreisky*  
*Christian Broda*

Z upoważnienia  
Rady Państwa  
Polskiej Rzeczypospolitej  
Ludowej  
*Karol Kuryluk*  
*Kazimierz Zawadzki*

Z upoważnienia  
Związkowego Prezydenta  
Republiki Austrii  
*Brunon Kreisky*  
*Christian Broda*

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową i Protokołem końcowym, Rada Państwa uznała je i uznaje za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych; oświadcza, że wymienione Akty międzynarodowe są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone, oraz przyrzeka, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 13 lipca 1964 roku.

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*

## PROTOKÓŁ KOŃCOWY

Przy podpisywaniu zawartej, w dniu dzisiejszym Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Republiką Austrii o wzajemnych stosunkach w sprawach z zakresu prawa cywilnego oraz o dokumentach uzgodniono, co następuje:

1. Postanowienia rozdziału drugiego Umowy stosuje się odpowiednio do sądów ubezpieczeń społecznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i sądów rozjemczych ubezpieczeń społecznych Republiki Austrii, z tym że koszty powstałe w związku z załatwianiem wniosków ponosi wyzywająca Umawiająca się Strona.

2. Postanowienia artykułu 56 Umowy stosuje się również do dokumentów wystawionych przez austriackie zakłady ubezpieczeń społecznych, które według prawa austriackiego nie są dokumentami publicznymi.

Na dowód czego Pełnomocnicy obu Umawiających się Stron podpisali niniejszy Protokół, który stanowi integralną część Umowy, i opatrzili go pieczęciami.

Sporządzono w Wiedniu, dnia 11 grudnia 1963 roku, w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*